మొగసాల నెక్కిన మగువ

బయట పండు వెన్నెల పిండారబోసినట్లుంది. ఆరు బయట అమ్మతో పాటు మంచం మీద పడుకున్న పాపాయి మెల్లిగా లేచి అడిగింది - 'అమ్మా కథ చెప్పవూ ?' అని

'ఏం కథమ్మా, మన బ్రతుకులే ఒక కథ కదూ !' అని అందరూ అన్నట్టే అనేసింది వాళ్లమ్మ. ఆ మాదిరి సమాధానంతో ఏ పాపాయీ వూరుకోదు : యీ పాపాయీ వూరుకోలేదు !

''ఫో నీలేవే ఎప్పుడూ ఇలాగే అంటావు ఒక్కటంటే ఒక్క కథ చెప్పమంటేను !''

'అబ్బ ! ఏ కథా జ్ఞాపకం లేదే! '

'ఫో అమ్మా ! నేను ఎప్పుడు కథ చెప్పమన్నా జ్ఞాపకంలేదంటావు. మరి ప్రతిరోజూ ఆ పుస్తకాలు చదువుతావుగా అమ్మా !''

''అబ్బ చంపుతావే - అయితే విను. అనగా అనగా ఒక వూరిలో నాలాంటి ఒకావిడకి నీలాంటి ఒక కూతురు వుండేది ...''

''కథ చెప్పమంటే - 'నీలాగే' 'నాలాగే' అని అంటావు - నా 'వూసు లేకుండా కథలే లేవా ?''

''సొంతం వినవే! ... ఆ పిల్ల ఏలాటిదనుకున్నావు ! '' మహా బుద్ధిమంతురాలులే! ఎలా చెబితే అలా, అక్షరమైనా తప్పకండా నడుచుకొనేది. అంటే - 'కుక్క యింట్లోకి వస్తుందేమో చూడు !' అని చెప్పి వాళ్లమ్మ వెడితే, కుక్క లోపలికి వచ్చి ఏం చేసినా అలా చూస్తూ కూర్చుండి, అమ్మ రాగానే 'ఇలా ఇలా చేసింది అని చెప్పే రకం అన్నమాట ! ఏళ్ళు ఎగసనా, బుద్ధి దిగసనా అయింది. ఆ అమ్మాయికి వాళ్లమ్మ రోజూ చెబుతూనే వుండేది కానీ ఏం లాభం?

ఇలాంటి పిల్లతో ఎన్ని చిక్కులు పడుతున్నా, ఏలాగో ఒక లాగ సర్దుకుపోతుంది వాళ్లమ్మ. ఇలా ఉండగా ఒకనాడు వాళ్ల యింటికి ఆ పిల్ల మేనమామ వచ్చేడు. అప్పుడు ఆ అమ్మాయిని వాళ్ల అమ్మ పిలిచి, ''చూడమ్మా ! మీ మావయ్య వచ్చాడు. నంగిరి పింగిరిగా వుండక, కలివిడిగా వుండి, అతనిచేత పని చేయించగూడదు కాబట్టి, అతనికేది కావాలిసినా, నువ్వే సాయం చేస్తూండాలి, తెలిసిందా?'' అని చెప్పింది.

''కొంతసేపటికి మేనమామ స్నానానికి నీళ్లు తోడుకుంటుంటే చూచి, ఆ పిల్ల నీళ్లు తోడి యిచ్చింది. పిల్ల బుద్ధిమంతురాలని మేనమామ అనుకున్నాడు. ఆయన స్నానం సగం చేశాడో లేదో, 'నీకు సాయం చేస్తాన'ంటూ మిగిలిన నీళ్లన్నీ తాను పోసేసుకోవడం మొదలుపెట్టింది. అది చూసి

అతను హాస్యం కాబోలును అనుకొన్నాడు. ఆ తర్వాత భోంచేస్తున్నప్పుడు కూడా, మామ మొదటి ముద్ద తినటం ముగించగానే 'మామా! మామా అంతా నువ్వు ఒకడివే తినలేవేమో! నేను కొంచెం సాయం చేస్తాగాని' అంటూనే విస్తట్లో కలియబడి తినడం మొదలు పెట్టింది. అది చూసి వాళ్లమ్మ కేకలేసే సరికి వూరుకుంది.

''ఇలాగే ప్రతిదానికీ సాయం చేస్తానంటూ రావడం అవసరమయిన వాటిని కూడా అనుభవించకుండా చెయ్యడం పిల్ల నిసుక్కుంటూనే అతగాడు వెళ్ళిపోయేడు. ఆ పిల్ల తల్లి చాలా విచారించింది.

''రాను రాను ఆ పిల్లకి పెళ్లి యీడు వచ్చింది. ఇంత తెలివి తక్కువ పిల్లకి పెళ్లి అవుతుందో, కాదో అని ఆ తల్లి దిగులు పెట్టుకున్నది. ప్రయత్నం చేయ్యగా, చెయ్యగా ఒక సంభంధం వచ్చింది. పెళ్ళివారు పిల్లని చూడ్డానికి వచ్చారు! తల్లి, కూతురిని చాటుకు తీసుకుపోయి ''అమ్మా! నిన్ను చూడ్డానికి పెళ్ళివారు వచ్చేరు! నువ్వే మాత్రం జిడ్డుగావున్నా మరి నీకు పెళ్ళి అవదు! అంచేత బంగారపు బొమ్మలా కూర్చుని చిలకలా మట్లాడాలి సుమా!'' అని మరీ మరీ చెప్పి పంపించింది.

ఆ పిల్ల సరేనని, పెళ్లివారి దగ్గరకు వెళ్లి బంగారపు బొమ్మలా కదలకుండా మెదలకుండా కూర్చుంది. సిగ్గుచేత అలా కూర్చుంది కాబోలు ననుకున్నారు పెళ్ళివారు. తరువాత పాటపాడమన్నారు. అది విని ఆ పిల్ల అమ్మ చెప్పిన మాటలూ, పక్కింటివారి పెంపుడు చిలుకమాటలు జ్ఞాపకం తెచ్చుకుని, ''అక్కయ్య! క్కయ్య! కూర! కూర! కూర!!!'' అని అదే పనిగా అరవటం ఆరంభించింది. అది విన్న ఆ పెళ్ళివారు, యిది పిచ్చిపిల్ల కాబోలు అనుకుని మెక్కి వెళ్ళిపోయేరు. కూతురు తెలివి తేటలకు ఏడవాలో, నవ్వాలో తెలియలేదు ఆ తల్లికి.

కొంత కాలానికి ఏలాగైతేనేం, ఏదో ఒకలాగ ఆ పిల్లకి పెళ్లయింది. పిల్లను అత్తవారింటికి పంపేరోజు కూడా వచ్చింది. పిల్లకు చెప్పవలసిన వన్నీ చెప్పి సాగనంపుతూ ''అమ్మా యిన్నాళ్లు నువ్వు ఎన్ని తప్పులు చేసినా మన యిల్లు కాబట్టి సరిపోయింది. ఇంక అత్తవారింట్లో అలా పనికిరాదు. వాళ్లు చెప్పినట్లు తూ-చా, తప్పకుండా, నడుచుకోవాలి! అవుననీ కాదనీ చెప్పకూడదు. పుట్టినింటి గౌరవం కాపాడేలా మసులుకో అమ్మా!'' అని కంట తడి పెట్టుకొని మరీ చెప్పింది వాళ్ళమ్మ.

అలాగే నమ్మా!'' అంది పాపాయి.

''అత్తవారింట్లో ఆడపిల్ల అణిగి మణిగి ఆకుల్లో పిందెలా వుండాలి సుమా!'' అని ఆఖరు సారిగా హెచ్చరించి పంపించింది.

''అత్తవారింట్లో ఎలా మెలగాలో ఆ పిల్ల దారిపొడుగునా వల్లించు కుంటునే వుంది. తల్లి చెప్పిన మాటలో ''అణిగి మణిగి ఆకుల్లో పిందెలా వుండాలి'' అనే ఆఖరి మాటలు, మరిచిపోకుండా కంఠస్థం చేసుకున్నది.

''అత్తవారిల్లు రానే వచ్చింది. ఇంట గుమ్మం దగ్గర కొత్తకోడలి కోసం అందరూ ఎదురు చూస్తున్నారు. కాని - యీ పిల్ల బండి దిగీ దిగడంతో వేగబగబా ఎవరినీ పలకరించకుండా, పెరట్లోకి పోయి అక్కడ దట్టంగా అల్లుకుపోయిన గుమ్మిడిపాదు వుంటే, ఆ ఆకుల్లో పిందె అల్లే

కూర్చుండిపోయింది. కొత్తకోడలు ఎంతకీ బయటకు రాకపోయేసరికి అత్తవారి తరఫువారికి, యిరుగుపొరుగు అమ్మలక్కలకు యిదేదో చాలా విడ్డూరమనిపించింది. అందరూ కలిసి దొడ్డినపడి వెదుకగా, వెదుకగా, చివరకు గుమ్మడిపాదులో కనిపించింది. అందరు ఆశ్చర్యపడి ఆ పిల్లను యిదేమిటని అడిగారు.

"ఆ పిల్ల సంగతంతా చెప్పేసరికి పొట్టలు చెక్కలయేటట్టు నవ్వుకున్నారు. ఇంత తెలివిలేని కోడలు దొరికినందుకు విచారించేరు. కొత్త కాబట్టి మెల్లిగా చెప్పి పాదులోనుంచి లేవదీసుకు వచ్చేరు. పాపం - ఆ పిల్ల అత్తవారింట్లో అప్పుడే సగం లోకువయిపోయింది;

"ఓనాడు ఆ పిల్ల అత్తగారు ఏదో పని తొందరలో వుండి కోడలిని పిలిచి "అమ్మా! చీకటి పడింది బొడ్డు నులిపి దీపం పెట్టు" మన్నది. 'సరే' అని ఆపిల్ల, అర్థం కాకపోయినా అడగడం మానేసి, దీపం బుడ్డి దగ్గర కూర్చుని తన బొడ్డు నులుపుకోవటం మొదలు పెట్టింది! ఎంత చీకటి పడినా దీపం వెలిగించక పోవడం గమనించి అత్తగారు లోపలికి వచ్చి, ఆ పిల్ల వాలకం చూసింది. అయ్యో దేముడా! బొడ్డు నులుపమంటే నీ బొడ్డు నులుపుకుంటూ కూర్చున్నావా ! బాగుంది! ఈపాటి తెలివితేటలు లేకపోతే ఎలా వేగడం నీతో ? తెలియకపోతే అడగరాదూ" అని కేకలు వేసింది. ఆ పిల్ల భయంతో మాట్లాడకుండా వూరుకుంది "దీపం వత్తికి పట్టిన మసిని బొడ్డు అంటారు; అది తీస్తేనేగాని, దీపం బాగా వెలగదు. అది తీసి వెలిగించు!" అని కసిరి ఆవిడ వెళ్లిపోయింది.

"ఎప్పటికైనా దారిని పడకపోతుందా అని అత్తగారు ఆ పిల్లకు ఆ పనీ ఈ పనీ చెబుతూ నేర్పుతూ వచ్చింది. ఆ పిల్ల మాత్రం ఎప్పటిదప్పుడే మరిచిపోతూ, ఏరోజుకారోజు పరగడుపు అన్నట్లు వ్యవహరించేది.

"ఇలా వుండగా పోలాలమావాస్య వచ్చింది. పోలి తయారు చేయడానికి అత్తగారు ఆకుల్ని చక్కగా కుట్టి వాటిలో పిండిపెట్టి పొయ్యి మీదికి ఎక్కించి కోడల్ని పిలిచి "ముక్కుకి ఆవిరి పట్టగానే చూసి దింపు; లేకపోతే పాడవుతాయి" అని చెప్పి, అవతలకి వెళ్లింది.

"ఇంక ఆ పిల్ల అతి జాగర్తగా పొయ్యి దగ్గర కాచిపెట్టుకుని కూర్చుంది. కొంతసేపటికి పొయ్యివేడిచేత ఆ పిల్ల మొహం మంతా చెమట పోసింది. ముక్కుకి కూడా ఆవిరి తగిలి చెమట పట్టగానే పోలిని దింపి అక్కడ పెట్టింది. భోజనాలు చేస్తున్నప్పుడు పోలి ఏమీ వుడకక పోవడం చూసి 'ఏమిటయిందని' అత్తగా రడిగింది!

"మీరు చెప్పినట్టుగానే నా ముక్కుకి ఆవిరి పట్టగానే దించేసేను. లేకపోతే పాడవుతాయని చెప్పేరు కదూ ?" అని తడుముకోకుండా సమాధానం చెప్పింది. అత్తగారామెను చడామడా తిడుతూ "నీకు నేరక చెప్పేనే 'ముక్కు' అని! ఇంత పిండీ వృత్తనే దండగయింది. ముక్కు అంటే నీ ముక్కు అనుక్కున్నావా దద్దమ్మా ? ఇంత ఏబ్రాసి దానివని అనుకోలేదు. బుట్టల తాలూకు మూడికలని ముక్కులంటారు. అవి వుడకగానే వాటికి ఆవిరి పడుతుంది, అది చూసి దించాలిగానీ ఇలా తగలేస్తే బాగుంటుందా ! నేనేదో మాటవరసకని అలా అంటే ఆపాటి తెలియక పోయిందా ? ఇంత తెలివిలేని దాన్ని కూర్చేడు భగవంతుడు! - అని చివాట్లు పెట్టింది.

''ఆనోటా ఈనోటా ఈ కబురు అందరికీ తెలిసిపోయింది. ఒకనాడామె వీధిలో కూర్చుండగా ఒక అమ్మలక్క వచ్చి 'మొగుణ్ణి కొట్టి మొగసాలెక్కినట్టు 'ఏం అలా కూర్చున్నావు ? అంత తెలివిదానివా? ఫోజు వెయ్యడం తెలుసూ ?'' అని ఎగతాళి చేస్తూ అడిగింది. ఆ మాట్టుని మరింకొకర్తైతే కోపం వచ్చునేమో కాని, ఈ పిల్లకు ఏమీరాలేదు సరిగదా ''మొగుణ్ణి కొట్టి మొగసాలెక్కడం అంటే ఏమిటి పిన్నీ'' అని ముఖం యింత చేసుకు అడిగింది. ఇదే సమయం అని ఆ అమ్మలక్క -

''అంటే - ఒక వూళ్లో ఏమీ తెలియని పిల్ల ఒకర్తి వుండేది. వాళ్ల అత్తారింట్లో ఏపనీ సరిగ్గా చేసేది కాదు! ఒకటంటే ఒకటి చేసి అన్నీ పాడుచేసేది! ఒకనాడు దాని మొగుడు మరి ఓర్వలేక చితగ తన్నేశాడు. ఆ దెబ్బలు పడలేక ఆమె కూడా ఒకటి కొట్టి భయంతో మొగసాల (అటక) ఎక్కి కూర్చుంధి. అక్కడ కూర్చోడ మేమిటి - ఆ పిల్లకు ఎక్కడలేని జ్ఞానము వచ్చేసింది. ఎంతో తెలివితేటలు వచ్చేశాయి! ఇహ ఆనాటినుంచీ ఆ పిల్లలా ఎవరూ పనులు చేయలేక పోయేవారంటే నమ్ము. ఇప్పుడు తెలిసిందా ?'' అని ఎగతాళికి ఈమెను ఏడిపించాలని కథ అల్లి చెప్పింది. అది నిజమనుకొంది యీ పిచ్చిపిల్ల.

''నిజమే తను ఎంతో తెలివి తక్కువది. తనకు ఏపనీ చేతకాదు! ఏలాగైనా తెలివితేటలు సంపాదించాలి. అంచేత ఒకసారి మొగుణ్ణి కొడితే తెలివితేటలు వస్తాయి. ఆ తర్వాత కావలిస్తే తెలివితేటలు వచ్చాక దానికోసం యిలా చేసేనని ఆయన్ని బ్రతిమాలుకొని చెప్పుకోవచ్చు అని ఆలోచించి, అలా చేయడానికి నిశ్చయించుకున్నది.

''రాత్రి ఆ పిల్ల భర్త 'ఎందుకలాటి పనులు చేస్తావు రోజూ కొత్తేనా ?' అని అడిగేడు. ఆ పిల్ల మాటాడకుండా వూరుకోడానికి బదులు, అదే సమయం అనుకుందో ఏమో - తీసి పెట్టి ఒక్క లెంపకాయ కొట్టింది. కొట్టగానే పోయి అటక మీదకెక్కి కూర్చుంది. వెంటనే ఆ పిల్ల భర్తకి ఎక్కడలేని కోపం వచ్చింది. తను అడిగినదానికి జవాబు చెప్పడం మాని కొట్టడం వరకూ వచ్చిందే అని, ఆమె జుత్తు పట్టుకు కింది కీడ్చి బాగా కొట్టేడు. ఆమెకు ఇదంతా అయోమయంగా వుంది. అలా చేస్తే తనకు తెలివితేటలు వస్తాయనుకొంది. కానీ - ఏదీ ? ఏవీ తెలివితేటలు? పైగా చచ్చేటట్టు దెబ్బలు తగిలాయి.

'' ఆ పిల్ల భర్త ఆ రాత్రి ఏలాగో గడిపి, దాన్ని యింకా యింట్లో వుంచితే ప్రాణం కూడా తీస్తుందేమోనని, మరునాటి వుదయాన్నే ఆమెను పుట్టింటికి పంపేసి అత్తగారికి ఈ సంగతులన్నీ చెప్పేడు.

''తల్లి యిదంతా గ్రహించి చాలా విచారించింది. యింక వుండబట్టలేక కూతుర్ని నాలుగు తిట్టి, తనూ నాలుగు తిట్టుగుంది. అప్పటినుండి రాత్రింబగళ్లు ఆలోచించింది - ఏం చేస్తే బాగుపడుతుందా అని. చట్టుక్కున ఒక వుపాయం తోచింది. ఇన్నాళ్ళు తన కూతురు చేసిన పొరపాట్లకి కారణం ఏమిటో ఆమెకు అప్పుడు తెలిసింది. వెంటనే కూతురితో సహా వియ్యాల వారింటికి బయలుదేరి వెళ్లింది.

''వెళ్లి ఆ పిల్ల అత్తగారిని 'మా పిల్లని ఎందుకు పంపేశారు ?'' అని అడిగింది. అదివిని అందరూ

ఆశ్చర్యపోయారు -- తెలిసే ఎందుకు అడుగుతోందా అని.

"మా అమ్మాయి మీరు చెప్పినట్టు అక్షరమైనా తప్పకుండ ఏపని చెయ్యలేదు ?" అని రెట్టించి అడిగింది.

"మా బావుంది! ఏమిటమ్మా చేసింది ? అది చేసినవన్నీ పాడుపనులే! పైగా ఆడది ఎదురుతిరిగి కొట్టడం కూడా ప్రారంభిస్తే ఏల వానడం" అని అన్నారు అందరూ.

"అవును. మా పిల్ల కొట్టింది తప్పే! దానికసలే ఏం తెలియదు, ఎవరు ఏల చెబితే అల చేసే రకం- మీ వీధిలో అమ్మలక్క ఎవర్తో అలా చేస్తే తెలివితేటలు వస్తాయని చెప్పిందట. ఈ వెర్రిపిల్ల ఆ మాట నిజం అనుకొంది" అని చెప్పేసరికి అది విన్నవారందరూ ముక్కు మీద వేలేసుకున్నారు.

"నేను నిజం చెబుతున్నాను. మా పిల్ల ఎలా చెబితే అలాగే చేస్తుంది. ఎల గంటార - నేనే చెప్పను దానికి - అణిగి మణిగి ఆకుల్లో పిందెలా వుండాలని. అదివిని మా పిల్ల అందులో అక్షరమైనా బీరుపోకుండా మీ యింటికి రావడంతోనే గుమ్మడిపాదు మధ్య అణిగి మణిగి ఆకుల్లో పిందెల కూర్చుంది - యిది తప్పా?"

"తరవాత బొడ్డును నులిపి దీపం పెట్టమంటే, అది తన బొడ్డు అని అనుకొంది. అంచేత అల చేసింది. అది దాని తప్పా ?

"ఆ తర్వాత ముక్కుకి ఆవిరి పట్టగానే దింపమన్నారు పోలిని - తన ముక్కు అనుకుని ఆవిరి పట్టగానే దింపేసింది! ఇందులో మాత్రం మా పిల్లదేం తప్పుంది ? మీరెలా చెబితే అలాగే చేసింది. ప్రపంచ జ్ఞానం లేనిపిల్లకి అవన్నీ ఏం తెలుస్తాయి. తిన్నగా బోధపడేటట్లు చెప్పక సామెతలతోను, శ్లోకాలతోనూ చెప్పడం మనదే తప్పు ! యీ విధంగా ఆలోచిస్తే మా పిల్ల చేసినవేవీ తప్పులేదు. తు-చ-తప్పకుండ, నడిచింది. కాబట్టి యిదిగో దాన్ని మీకు తిరిగి అప్పచెప్తున్నాను. ఇహ మీదట దానికి బోధపడ్డేట్టు చెప్పి చేయించుగోడం మీదే పూచీ. సామెతలూ, శాస్త్రాలూ చెప్పకండి !" అని చెప్పి వెళ్ళిపోయింది.

"ఆమె చమత్కారానికి అందరూ ఆనందించి కోడల్ని మళ్ళీ తీసుకున్నారు. ఆనాటినుండి, ఆ పిల్ల అత్తగారు తన తప్పుని గూడా తెలుసుగొని దగ్గరుండి పనులు చెబుతూ, శాస్త్రాలూ సామెతలూ వల్లించకుండా జాగర్తపడి, పిల్లకు అన్ని పనులూ నేర్పింది. ఈమె సంగతి తెలుసు కాబట్టి ఆమె భర్త కూడా ఆ దెబ్బని మరచిపోయేడు. అందరూ సుఖంగా వున్నారు. ఇంక కథ కాశికి మనం మంచం మీదకి" అని చెప్పి వూరుకుంది -

"బావుంది కథ;" అంది పాపాయి.

"నువ్వు కూడా ఆ పిల్లలాగే చేస్తావా ;"

"ఛీ"

★ ★ ★

(ఆంధ్రపత్రిక - 5.11.1952.)